

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 56/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., B., a JUDr. J. J., B., zastúpených advokátom JUDr. T. Š., K., pre namietané porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 109/2009 z 29. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. a JUDr. J. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2010 doručená sťažnosť J. P., B. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), a JUDr. J. J., B. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“, spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. T. Š.,

K., pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obo 109/2009 z 29. októbra 2009.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že «Prvý sťažovateľ je veriteľom v konkurznej veci úpadcu A. B., vedenej Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 4 K 180/1999.

Druhý sťažovateľ je (bol) správcom konkurznej podstaty uvedeného úpadcu.

Krajský súd v Košiciach dňa 28. 7. 2009 na schôdzi veriteľov ustanovil nového správcu podľa § 8 ods. 5) Zákona č. 646/2007 Z. z. (ďalej ZKV), čím druhému sťažovateľovi táto funkcia zanikla.

Uznesenie, týkajúce sa uvedenej skutočnosti bolo súdom vydané napriek tomu, že prvý sťažovateľ podal (doručil) na súd námietku zaujatosti, smerujúcu ako proti konajúcemu sudcovi, tak ostatným konkurzným sudcom tohto súdu.

Proti tomuto uzneseniu podali obaja sťažovatelia odvolanie.

Najvyšší súd vec prejednal pod sp. zn. 4 Obo 109/2009 a po náprave nepodstatnej chyby dňa 29. októbra 2009 napadnuté uznesenie potvrdil. Odvolacie námietky kvalifikoval ako neopodstatnené. Za ústrednú otázku považoval posúdenie správnosti, či dôvodnosti aplikácie § 15a) ods. 5 O. s. p. s poukazom na fakty, že námietka sa týkala „postupu sudcu v konaní“. Nesprávne však dospel k záveru, že túto nespôsobilú námietku nie je potrebné analyzovať z hľadiska spôsobu jej naplnenia, čo viedlo k jej neprípustnému reštriktívnemu a paušálnemu aplikovaniu. (Inak sťažovatelia nemajú vedomosť o tom, že by sudca podľa § 16 ods. 2) O. s. p. kohokoľvek upovedomil o dôvode nepredloženia námietky nadriadenému súdu!)...

Prvý sťažovateľ je presvedčený, že konanie sa predlžovalo v záujme jedného z veriteľov, ktorý napokon výmenu správcu inicioval. Druhý sťažovateľ nemá dôvod zastierať, že jeho motiváciou k sťažnosti a predchádzajúcim opravným prostriedkom je absolútna nespravodlivosť ZKV v otázke odmien správcovi, ktorý je nahradený vo chvíli,

keď mohol pristúpiť k speňažovaniu majetku úpadcu, ktorý sám „vybojoval“. V tomto ohľade je jeho interes vo veci daný príčinnou súvislosťou nesprávneho postupu súdu v rozpore s namietnutými článkami 6/1 Dohovoru a 46/1 Ústavy SR s porušením jeho práva na ochranu majetku podľa čl. 20/1 Ústavy SR v spojení s čl. 35 ods. 1) Ústavy SR (m. m. II. ÚS 78/05).».

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1) Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 109/2009 porušil základné právo sťažovateľov na spravodlivý proces a na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1) Dohovoru a čl. 46 ods. 1) Ústavy SR a u sťažovateľa JUDr. J. J. právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1) a právo uskutočňovať zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1) ústavy SR.

2) Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Obo 109/2009 zo dňa 29. októbra 2009 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3) Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľom trovy ich právneho zastupovania... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namiatané porušenie základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením sp. zn. 4 Obo 109/2009 z 29. októbra 2009, ktorým najvyšší súd vo veci „*ustanovenia nového správcu*“ rozhodol o odvolaniach sťažovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 K 180/1999-133 z 28. júla 2009 tak, že uznesenie krajského súdu v časti, ktorou bol sťažovateľ v 2. rade zbavený funkcie správnu konkurznej podstaty, zrušil (pretože prvostupňový súd nemal dôvod o tom rozhodovať, keďže táto funkcia zanikla zo zákona) a vo zvyšnej časti týkajúcej sa vymenovania nového správcu konkurznej podstaty (na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov) uznesenie potvrdil.

Obaja sťažovatelia namietali, že krajský súd nerozhodol o námietke sťažovateľa v 1. rade a o jeho námietke zaujatosti proti zákonnému sudcovi vydal uvedené uznesenie. Najvyšší súd po podanom odvolaní „*vec prejednal*“, avšak „*odvolacie námietky kvalifikoval ako neopodstatnené*“.

Sťažovateľ v 2. rade z tých istých dôvodov namietal aj porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ktoré osobitne neodôvodnil, iba uviedol, že jeho «*motiváciou k sťažnosti... je absolútna nespravodlivosť ZKV v otázke odmien správcovi,*

ktorý je nahradený vo chvíli, keď mohol pristúpiť k speňažovaniu majetku úpadcu, ktorý sám „vybojoval“».

Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že „dospel k záveru, že i keď nie z dôvodov uvedených v odvolaniach, v časti, ktorou súd zbavil JUDr. J. funkcie správcu konkurznej podstaty, je potrebné (uznesenie krajského súdu, pozn.) zrušiť...“

Z obsahu napadnutého uznesenia je zrejmé, že nový správca bol ustanovený schôdzou konkurzných veriteľov, na základe ktorého rozhodnutia konajúci súd nového správcu do funkcie správcu konkurznej podstaty, ustanovil. V danom prípade bývalý správca konkurznej podstaty, ako aj veriteľ namietajú, že bývalý správca, funkcie správcu konkurznej podstaty, bol zbavený vylúčeným sudcom, nakoľko voči sudcovi JUDr. R. bola dňom 24. 07. 2009, podaním doručeným dňa 27. 07. 2009, vznesená námietka zaujatosti. ...

Základnou otázkou pre rozhodnutie v danej veci je posúdiť, či je pravdou, že schôdzu konkurzných veriteľov viedol vylúčený sudca a následne vylúčený sudca z prejednávania, konania a rozhodnutia vo veci rozhodol. Z obsahu námietok je zrejmé, že obidve námietky smerovali proti postupu konajúceho súdu, čo v samotnej zápisnici zo schôdze konkurzných veriteľov sudca JUDr. R. konštatoval. Z ustanovenia § 14 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. Z uvedených dôvodov tvrdenie, že vo veci rozhodol vylúčený sudca, nie je dôvodné. S poukazom na § 14 ods. 3 O. s. p. nebol dôvod na predkladanie námietky zaujatosti na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dôvody uvedené v odvolaní veriteľa, že vo veci rozhodol vylúčený sudca z prejednávania a rozhodovania veci, označil za právne nedôvodné.

Tvrdenie bývalého správcu, že súd postupoval v rozpore so zákonom, keď na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov ustanovil nového správcu, odvolací súd označil za právne irelevantné, nakoľko prvostupňový súd postupoval v súlade, keď na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov v danom prípade do funkcie správcu konkurznej podstaty nového správcu ustanovil. Je pravdou, že prvostupňový súd nedôvodne v texte rozhodnutia citoval ustanovenie § 8 ods. 5 ZKV a následne uviedol, že funkcia doterajšieho

správca dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov zanikla. Prvostupňový súd, keďže funkcia doterajšieho správca zanikla dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, teda zanikla zo zákona, nemal dôvod rozhodovať o zbavení správca funkcie správca konkurznej podstaty.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z tohto dôvodu v časti, ktorou prvostupňový súd zbavil JUDr. J. funkcie správca konkurznej podstaty, uznesenie 4 K 180/1999-33 zo dňa 28. júla 2009 zrušil. Funkcia správca konkurznej podstaty JUDr. J. zanikla zo zákona. Vo zvyšnej časti odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne v zmysle ustanovenia § 219 O. s. p. potvrdil.“.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v sťažovateľmi napádanom rozhodnutí dostatočne jasne a zrozumiteľne odôvodnil svoje závery.

Pokiaľ ide o sťažovateľa v 1. rade, najvyšší súd poukázal na to, že krajský súd konal v súlade s (v rozhodnom čase účinnou) právnou úpravou, a to konkrétne v súlade s ustanovením § 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 5 OSP ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k logickému a ústavne konformnému záveru, že krajský súd postupoval správne, keď námietku zaujatosti sťažovateľa v 1. rade, ktorá bola založená na tvrdení o zaujatosti zákonného sudcu z dôvodov priesťahov v konaní, a nie z dôvodov podľa § 14 ods. 1 OSP, nepostúpil na prejednanie nadriadenému súdu (§ 15a ods. 5 OSP), keď na ňu neprihliadal ako na námietku zaujatosti, preto vo veci ani nemohol rozhodovať zaujatý sudca.

Ústavný súd zároveň poukazuje na nepresnosť, pokiaľ ide o tvrdenia sťažovateľov vo vzťahu k „§ 8 ods. 5) Zákona č. 646/2007 Z. z. (ďalej ZKV)“ týkajúceho sa ustanovenia nového správcu, a to, že sťažovatelia mali pravdepodobne na mysli zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“).

Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a teda aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže všeobecný súd porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom bol v danom prípade Občiansky súdny poriadok a zákon o konkurze.

Nespokojnosť sťažovateľov s obsahom namietaného rozhodnutia, ako aj ich konštatovanie, že najvyšší súd „nesprávne dospel k záveru...“, nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným

základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním štátneho orgánu alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom tohto orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov ako celok odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pokiaľ ide o sťažovateľom v 2. rade namietané porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ústavný súd dospel k záveru, že o prípadnom porušení označených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. IV. ÚS 326/07, I. ÚS 392/08), čo sa v danom prípade nestalo, preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2010